

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional (în continuare - proiect) are drept scop uniformizarea și crearea unui cadru legal adecvat în ceea ce privește accesul pentru toate persoanele interesate la actele juridice cu caracter decizional adoptate de către autoritățile publice.

Prevederile proiectului acordă o accesibilitate mai largă a publicului la toate proiectele de decizie, inclusiv și la materialele aferente ale acestora. Potrivit noilor reglementări, părțile interesate își vor putea expune opiniile asupra tuturor proiectelor de decizie, în acest sens instituindu-se și unele garanții.

La fel, se propune stabilirea unor termeni limită în vederea organizării consultațiilor publice și fixarea termenului de prezentare a recomandărilor parvenite din partea subiecților interesați. Noile reglementări vor institui un cadru legal eficient și vor stabili unele garanții în vederea asigurării participării societății civile la procesul de elaborare a proiectelor de decizie.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de către autor în favoarea promovării proiectului justifică necesitatea înaintării acestuia spre aprobare, el fiind elaborat în contextul realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2012-2015, în special în scopul implementării acțiunii nr. 1.3.1.2 „Modificarea cadrului normativ privind asigurarea transparenței decizionale și adoptarea modificărilor în cauză”, aprobat prin Legea nr. 205 din 28 septembrie 2012.

Menționăm că deși necesitatea elaborării proiectului este justificată și susținem în continuare promovarea acestuia, considerăm că noile prevederi necesită o revizuire, în scopul înlăturării unor aspecte care ar putea diminua din transparența procesului decizional. În acest context, atragem atenția că transparența, publicitatea și accesibilitatea sunt principiile care stau la

baza legiferării conform art. 4 din Legea nr. 780 din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, totodată, acestea fiind și principiile de bază a efectuării expertizei anticorupție prevăzute în pct. 2 din Hotărârea de Guvern nr. 977 din 23 august 2006 privind efectuarea expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative.

Un aspect binevenit este propunerea autorului de a institui prin proiect unele termene limită în vederea publicării anunțului despre organizarea și desfășurării ședințelor publice de consultare (cel puțin 5 zile lucrătoare) și de prezentare a recomandărilor din partea persoanelor interesate (cel puțin 10 zile lucrătoare).

Remarcăm că realizarea scopului enunțat va fi posibilă doar în condițiile unei implementări corecte a normelor proiectului, respectându-se principiile transparenței și imparțialității de către autoritățile implicate nemijlocit în executarea prevederilor.

Asupra obiecțiilor pe marginea proiectului ne vom expune în cadrul evaluării în fond, cu înaintarea recomandărilor de rigoare în vederea evitării apariției manifestărilor de corupție la momentul aplicării.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în lipsa justificării interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Ministerului Justiției, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La pct. 5 potrivit proiectului – art. 12 alin. (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare din data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau din data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice. La solicitarea părților interesate, autoritatea poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor.”.

În contextul normei date autorul prevede termenul de 10 zile care urmează a fi acordat persoanelor interesate pentru prezentarea recomandărilor asupra proiectelor de decizie. Totodată, potrivit reglementărilor termenul sus-citat poate fi prelungit la solicitarea părților interesate, fără a prevedea o altă dată limită care ar garanta transparența procesului de elaborare a actelor de decizie. Astfel, în scopul disciplinării autorităților publice în ceea ce privește asigurarea participării societății civile la elaborarea proiectelor de decizie considerăm oportun, de a stabili o dată limită, inclusiv pentru prelungirea termenului de prezentare a recomandărilor. În aceeași ordine de idei, precizăm că dreptul la acordarea termenului suplimentar trebuie garantat tuturor solicitanților, fără a se lăsa la discreția autorităților publice de o face în mod selectiv pentru fiecare caz în parte.

Menționăm că utilizarea sintagmei „poate prelungi” se prezintă a fi una discreționară, care va afecta implementarea prevederilor în practică. Astfel, termenul va putea fi prelungit în dependență de interesele autorităților care cad sub incidența Legii nr. 239/2008, ceea ce diminuează din transparența procesului decizional.

Recomandarea: Recomandăm autorului de a revedea norma analizată și de a substitui sintagma „poate prelungi termenul de prezentare a recomandărilor” cu sintagma „va prelungi termenul de prezentare a recomandărilor cu 5 zile lucrătoare”. O asemenea formulare va exclude caracterul discreționar al prevederilor și va asigura dreptul persoanelor interesate de a interveni în procesul de elaborare a proiectelor de decizie.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Diacenco
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
22 Noiembrie 2013

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*